

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१९

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

जळगांव जिल्ह्यात रोहयो तसेच राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल
योजनेची कामे अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

- (१) ४७६७६ (३०-०४-२०१६). श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) जळगांव जिल्ह्यात रोहयो तसेच राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल योजनेची कामे अपूर्णावस्थेत असल्याचे दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी मा.ग्रामविकास राज्यमंत्री यांनी घेतलेल्या आढावा बैठकीत निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजना अपूर्ण असण्याची कारणे काय आहेत व यात दोषी असणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) असल्यास, सदर योजना तातडीने पूर्ण करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०४-०४-२०१९) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेमधील कामे मजुरांच्या मागणीनुसार सुरु केली जातात. त्यामुळे मजुरांची कामाची मागणी नसल्यामुळे काही कामे अपूर्ण राहतात. याबाबत सर्व तालुकास्तरीय व ग्रामस्तरीय यंत्रणांना मजुरांची कामे, मागणी आल्यास आधी अपूर्ण कामे पुर्ण करणेबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच पावसाळ्यापूर्वी प्रत्येक गावात जनजागृती करून मजुरांची मागणी नोंदवून घेण्यात येऊन अपूर्ण कामे पुर्ण करण्याबाबत प्राधान्य देण्यात आले आहे.

पाणी पुरवठा योजनेसाठी विविध विभागाच्या परवानग्या प्राप्त होण्यास विलंब झाल्याने तसेच लोकवर्गणी अभावी कामे उशिरा सुरु झाल्याने कामांना विलंब झाला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खटाव व माण (जि.सातारा) या दुष्काळी तालुक्यात उपअभियंता व शाखा
अभियंता ही पदे तातडीने भरण्याबाबत**

(२) ६११४० (१६-०५-२०१७). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खटाव व माण (जि.सातारा) या दुष्काळी तालुक्यात भीषण दुष्काळ परिस्थितीत जनतेची मागणी असूनही या कार्यालयाला दुष्काळाची कोणतीही कामे देण्यात आली नसल्याने माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या कार्यालयात गेली २ अडीच वर्षे उपअभियंता हे पद रिक्त असून कर्मचाऱ्यांअभावी दुष्काळाची कामे देण्यात आलेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दुष्काळ सर्वेक्षण विभागाकडून खटाव तालुक्यातील कामे तातडीने होण्यासाठी उपअभियंता व शाखा अभियंता ही पदे तातडीने भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२६-०३-२०१९) : (१) व (२) नाही, हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यामध्ये अतिरिक्त पाण्याचे नियोजन करण्याबाबत

(३) ६९७३३ (२७-०१-२०१७). श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये माहे जून ते सप्टेंबर, २०१६ या कालावधीत सरासरीपेक्षा अधिकचा पाऊस झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील बहुतांशी नद्यांना पूर आला व धरणेही भरून वाहत असून या अतिरिक्त पाण्याचे नियोजन करण्याची काहीही व्यवस्था शासनाकडून करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संपूर्ण राज्यातील पाणी वापराचा एकात्मिक आराखडा निर्माण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) राज्यातील मोठ्या. मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पांमध्ये दि. १५ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी एकूण ८३.४८ टक्के इतका उपयुक्त पाणीसाठा उपलब्ध होता.

- (२) दरवर्षी धरणामध्ये येणा-या वा वाहून जाणा-या पाण्याचे नियोजन शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१८/(५११/१८)/सिं.व्य. (धोरण) दि. ०१/१२/१८ मधील तरतुदीनुसार करण्यात येते. रब्बी हंगामातील पाण्याचे नियोजन शासन निर्णय क्रमांक कासस २०१५/(प्र.क्र.१६२/१५)/सिं.व्य. (म) दि. १८/३/१६ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या कालवा सल्लागार समित्यांतर्फे करण्यात येते.
- (३) एकात्मिक राज्य जल आराखडा निर्माण करण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे. तापी, गोदावरी, कृष्णा व पश्चिम वाहिनी नर्मदा व महानदी या नदीखो-याचा खोरेनिहाय एकात्मिक राज्य जल आराखडा मंजूर करण्यात आलेला आहे. व संपूर्ण राज्याचा एकात्मिक राज्य जल आराखडा मान्यतेच्या अंतिम टप्प्यात आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागातर्फे ई-लर्निंगसाठी ३०० गावांनी
गोळा केलेली रक्कम गहाळ झाल्याबाबत**

(४) ७२२८६ (२७-०१-२०१७). श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागातर्फे ई-लर्निंगसाठी ३०० गावांनी गोळा केलेली रक्कम गहाळ झाल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वर्षभरापासून शाळेमध्ये ई-लर्निंगचे संच लागले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच किती संच जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागाच्या माध्यमातून लावण्यात आले आहेत,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार दोषी अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२३-०३-२०१९) : (१), (२) व (३) ई-लर्निंगसाठी रोटरी क्लब, चंद्रपूर यांच्याकडे काही शाळांनी निधी जमा केला होता. मात्र रोटरी क्लबने ई-लर्निंग संच शाळांना उपलब्ध न करून दिल्यामुळे सदर निधी शाळांना परत केला आहे.

- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रोहा (जि.रायगड) तालुक्यामध्ये काळ प्रकल्प कालव्याच्या दुरुस्तीच्या कामामुळे पाण्याअभावी शेतकऱ्यांच्या भात शेतीचे झालेले नुकसान

(५) ७४९५८ (१५-०४-२०१७). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रोहा (जि.रायगड) तालुक्यामध्ये पाटबंधारे विभागाच्या सन २०१०-११ पासून काळ प्रकल्प कालव्याच्या दुरुस्ती अंतर्गत बेड सिमेंट काँक्रीटकरण व अस्तरीकरणाचे काम सुरु झाल्यापासून बंद असलेल्या कालव्यामधील पाणी पुरवठा सुरु करावा व पाण्याअभावी शेतकऱ्यांना भात शेतीची नुकसान भरपाई मिळावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निवदेनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पातील कालव्याच्या पाण्यातून सन १९७६ पासून सुमारे ४३ कि.मी. परिसरातील शेतकरी उन्हाळी व पावसाळी असे दुबार भात शेतीचे पिक घेत होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कालव्याच्या दुरुस्तीचे काम सुरु झाल्यापासून पाण्याअभावी भात शेती बंद झाल्याने शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्यासह कालव्यातून पाणी पुरवठा सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) दि.१८/०१/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये मा.श्री. प्रशांत ठाकूर, वि.स.स. यांनी रोहे तालुक्यातील काळ प्रकल्पांतर्गत कालव्यामधील पाणी पुरवठा सुरु करावा तसेच उन्हाळी भात शेती करणा-या शेतकऱ्यांना सन २०१०-११ पासून नुकसान भरपाई मिळावी, अशी मागणी मा.जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे केली आहे.

(२) होय.

(३) कालवा दुरुस्ती कालावधीत जाहीर प्रकटन काढून सिंचनासाठी पाणी सोडलेले नाही. शेतकऱ्यांनी कडधान्ये पिके घेतली आहेत. कालवा दुरुस्तीचे काम पूर्ण झाल्यावर डिसेंबर २०११ पासून अष्टमी व रोहा शाखा कालवे वगळता इतर कालव्यातून शेतकऱ्यांचे मागणीप्रमाणे कालव्याद्वारे पाणी पुरवठा केला आहे.

(४) शेतकऱ्यांचे नुकसान न झाल्याने चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सुलतानपूर (ता.लोणार, जि.बुलढाणा) येथे जिल्हा परिषद मुलांच्या
शाळेत पुरेशे शिक्षक नसल्याबाबत**

(६) ७९९९२ (२०-०४-२०१७). श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सुलतानपूर (ता.लोणार, जि.बुलढाणा) येथे जिल्हा परिषद मुलांच्या शाळेत शिकविण्यासाठी पुरेसे शिक्षक नसल्याने शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी आपले पाल्य शाळेतून घरी पाठवून दिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, व्यवस्थापन समिती व पालकांनी उक्त शाळेत पुरेसे शिक्षक मिळेपर्यंत पाल्यांना शाळेत न पाठविण्याचा निर्णय घेतला, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर शाळेत पुरेसे शिक्षक नियुक्त करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१६-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) प्रश्नाधीन शाळेत मुख्याध्यापकासह एकूण आठ पदे मंजूर आहेत. यापैकी मुख्याध्यापक व दोन शिक्षक अशी तीन पदे रिक्त आहेत. सध्या अन्य शाळेतील मुख्याध्यापकाकडे या शाळेच्या मुख्याध्यापकाच्या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार दिला आहे. तर दोन शिक्षकांच्या रिक्त जागांपैकी एका जागेवर तात्पुरत्या स्वरूपात शिक्षकाची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ऐनारी (ता. वैभववाडी, जि.सिंधुदुर्ग) येथील प्राचीन कालीन गुहेचा
पर्यटनदृष्ट्या विकास करण्याबाबत**

(७) ८२४०१ (१५-०४-२०१७). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ऐनारी (ता. वैभववाडी, जि.सिंधुदुर्ग) येथील प्राचीन कालीन गुहा हे पर्यटन दृष्ट्या दुर्लक्षित राहिलेले पर्यटन स्थळ आहे, सहयाद्री पर्वत रांगेच्या पायथ्याशी वसलेल्या छोट्याश्या ऐनारी या गावापासून सुमारे ३ ते ४ कि.मी. अंतरावर पांडवकालीन प्राचीन गुहा असून पर्यटन दृष्ट्या या गुहेकडे दुर्लक्ष केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार या गुहेचा पर्यटन दृष्ट्या विकास करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०५-०४-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ऐनारी हे गांव वैभववाडी तालुक्यात येत असून येथे पांडवकालीन गुहा आहेत. या स्थळास "क" वर्ग पर्यटन क्षेत्राचा दर्जा दिलेला आहे. या ठिकाणी जाणारा रस्ता ऐनारी गावातून सुरु होऊन तो गुहेकडे जातो. सदर रस्त्याचे डांबरीकरण व खडीकरणाचे काम सार्वजनिक बांधकाम उपविभागाकडून करण्यात आलेले आहे. तसेच सिंधुदुर्ग जिल्ह्याच्या पर्यटन बृहद् आराखड्यामध्ये ऐनारी गुंफांच्या विकास कामांचा समावेश करण्यात आलेला असून, याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या समाजकल्याण विभागाकडून चालविण्यात येणा-या आश्रमशाळेत अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांचे वेतन बंद केल्याबाबत

(८) ८९६८९ (१८-०८-२०१७). कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या समाजकल्याण विभागाकडून चालविण्यात येणा-या आश्रमशाळेत अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांना वेतन देण्यात येत होते मात्र यापुढे वेतन बंद केल्यामुळे सोलापूर जिल्ह्यात अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांची संख्या सुमारे ३०० असल्याचे माहे मे, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांना इतर आश्रमशाळात सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२६-०३-२०१९) : (१) विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभागाच्या दि.१७/१०/२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये विजाभजच्या आश्रमशाळामधील विद्यार्थी संख्येअभावी संचमान्यतेत अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचे वेतन बंद केलेले नाही. परंतु ज्या आश्रमशाळाची मान्यता रद्द करण्यात आलेली आहे किंवा आश्रमशाळा बंद पडलेल्या आहेत, अशा आश्रमशाळांचे जाहिराती देऊन नवीन संस्थेस कर्मचाऱ्यांसहीत हस्तांतरण/स्थलांतरण करण्यात येते. त्यामुळे अशा बंद पडलेल्या/मान्यता रद्द झालेल्या आश्रमशाळांमधील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक/शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना नवीन संस्थाकडे हस्तांतरणापर्यंत वेतन देण्याचे शासनाचे कोणतेही धोरण नाही.

(२) शासन निर्णयानुसार योग्य कार्यवाही केली जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वर्धात शिक्षकाकडून विद्यार्थीनीला किडणी काढून मारण्याची धमकी दिल्याबाबत

(९) ९४१२८ (२३-०८-२०१७). श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तळेगाव (रघुजी) (जि.वर्धा) येथील जिल्हा परिषद शाळेचा निकाल दिनांक १ मे, २०१७ या महाराष्ट्र दिनी जाहिर करण्यात आला असल्याने त्या दिवशी शासकीय सुट्टी असल्यामुळे शाळेतील एक विद्यार्थीनी दिनांक २ मे, २०१७ रोजी मार्कलिस्ट व टिसी घेण्याकरीता शाळेत आली असता शाळेत उपस्थित असलेल्या शिक्षकाने याच शाळेत प्रवेश घेण्याकरीता दबाव टाकला. मात्र विद्यार्थीनीने नकार देताच शिक्षकाने किडणी काढून मारण्याची धमकी दिल्याची बाब माहे जुलै २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्यार्थीनीने आपल्या पालकांस याबाबत तक्रार केल्यावर पालकाने शाळेत येऊन शिक्षकास विचारणा केली असता उक्त शिक्षकाने पालकांसोबत गैरवर्तन केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची तक्रार पालकांनी खरांगणा पोलीस ठाण्यात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार संबंधितावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

तिवसा (जि.अमरावती) तालुक्यातील श्री.श्रेत्र कोंडण्यपूर विकास आराखडयांतर्गत मंजूर कामे व नवीन कामाकरीता वाढीव निधी मिळण्याबाबत

(१०) ९७२२३ (२२-१२-२०१७). अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तिवसा (जि.अमरावती) या तालुक्यातील श्री.श्रेत्र कोंडण्यपूर विकास आराखडयांतर्गत मंजूर कामे व नवीन कामाकरीता १२.८७ कोटी रुपयांचा वाढीव निधी मंजूर करण्यासाठी लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक ३१ जुलै, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू निवेदनानुसार श्री.श्रेत्र कोंडण्यपूर विकास आराखडयांतर्गत मंजूर कामे व नवीन कामाकरीता वाढीव निधी मंजूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०१-०४-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

(२) नियोजन विभागाच्या दिनांक ०३ डिसेंबर, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये "श्रीक्षेत्र कौंडण्यपूर, तालुका तिवसा, जिल्हा अमरावती परिसरात पायाभूत नागरी सुविधा देण्यासाठी रु.२०.०० कोटी इतक्या किंमतीच्या विकास आराखड्यांतर्गत" मान्यता देण्यात आलेली कामे प्रथम पूर्ण करून त्यानंतरच नवीन वाढीव कामांबाबत शासनस्तरावर स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्यात येणार आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पातूर (जि.अकोला) तालुक्यात वृक्ष लागवडीत झालेला गैरकारभार

(११) ९९४६२ (०६-०१-२०१८). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील रोजगार हमी योजनेअंतर्गत दीड कोटी रुपये खर्च करून १ लाख २१ हजार वृक्षांची लागवड केली असता त्यापैकी १९ वृक्ष जगली असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, तदनुसार निकृष्ट दर्जाच्या वृक्षांची लागवड करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२६-०३-२०१९) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

वृक्ष लागवड झालेल्यापैकी ६७,८९० झाडे जिवंत असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली असून त्यानुसार सादर करण्यात येते की, वृक्ष लागवडीसाठी रोपे संबंधित ग्रामपंचायती मधील ग्रामस्थांमार्फत पुढाकारातून घेण्यात आलेली आहेत. त्याबाबत मनरेगा अंतर्गत रोपे खरेदीकरिता खर्च करण्यात आलेला नाही. वृक्ष रोपांचे संगोपन/संवर्धनासाठी शासन निर्णय दि.३० जून, २०११ मधील निर्देशानुसार प्रत्येकी २०० जिवंत झाडांमागे देखभालीसाठी संबंधित कुटुंबांचा एक गट याप्रमाणे सादर वृक्ष लागवडीपैकी ६०% झाडे जिवंत असेपर्यंत ग्रामपंचायती अंतर्गत मयारोहयोमधून मस्टर काढण्यास मंजूरी देण्यात आली होती. तरी पातूर तालुक्यातील ग्रामपंचायतीमार्फत झालेल्या वृक्ष संगोपन/संवर्धनाच्या उपक्रमात ग्रामपंचायती अंतर्गत ६०% झाडे जिवंत असल्याचे दिसून आल्यानंतर त्या संबंधित ग्रामपंचायतीबाबत हजेरीपत्रक काढण्यात आले आहे व तदनुषंगिक मजुरी अदा करण्यात आलेली आहे. वृक्ष संगोपन व संवर्धनात एकूण ४,३५,२७७ एवढा खर्च झालेला आहे. प्रस्तुत प्रकरणी शासन निर्देशाचे अनुपालन झाले असल्याने कोणताही गैरकारभार व अनियमितता झालेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तांडा वस्ती सुधार योजनेत मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील विकासकामांबाबत.

(१२) १००२८९ (०६-०१-२०१८). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तांडा वस्ती सुधार योजनेत मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील १) बालाजीनगर, लमाण तांडा २) खडकी येथील लमाणतांडा वस्ती / वाड्यांमध्ये विकास कामे होण्याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.सामाजिक न्याय राज्यमंत्री यांचेकडे दिनांक १० ऑगस्ट, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०३-२०१९) : (१) व (२) होय. वसंतराव नाईक तांडा/वस्ती सुधार योजनेतर्गत १) बालाजीनगर, लमाण तांडा, २) खडकी येथील लमाण तांडा येथे सन २०१७-१८ मध्ये एकूण रु.२१.५८ लक्ष इतक्या रकमेची विकास कामे मंजूर करण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजा उमरवाडा/बोरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील नदीचा प्रवाह वळविण्याबाबत

(१३) १०११९६ (२९-१२-२०१७). श्री.चरण वाघमारे (तुमसर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजा उमरवाडा/बोरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील नदीचा प्रवाह वळविण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधीकारी, भंडारा यांना दिनांक ८ एप्रिल, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार मौजा उमरवाडा/बोरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील नदीचा प्रवाह वळविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) होय.

(२) होय.

(३) सदर विषय जलसंपदा विभागाकडे नोव्हेंबर २०१८ मध्ये हस्तांतरित झाला आहे. मौजा उमरवाडा/बोरी ता. तुमसर, जि. भंडारा, येथील नदीचा प्रवाह वळविणेच्या अनुषंगाने प्रत्यक्ष क्षेत्रीय पाहणी करून अहवाल सादर करणेबाबत विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांनी अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे प्रकल्प अन्वेषण मंडळ, नागपूर यांना निर्देश दिले आहेत. सदर अहवाल प्राप्त झालेनंतर पुढील कार्यवाही करणे शक्य आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पर्यटन योजनेमध्ये मत्स्य पर्यटन (Fishing Tourism) समाविष्ट करण्याबाबत

(१४) १०३२४७ (०१-०१-२०१८). डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पर्यटन व सांस्कृतिक विभागाने सन २०१६ मध्ये सादर केलेल्या पर्यटन योजनेमध्ये शासनाने मत्स्य पर्यटन (fishing tourism) समाविष्ट करण्यात आला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ७२० किमी. लांबीचा किनारा लाभलेल्या महाराष्ट्रात पर्यटन योजनेमध्ये मत्स्य पर्यटनचा समावेश करणे मत्स्यव्यवसायास महत्वाचे आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सादर योजनेमध्ये मत्स्य पर्यटन समाविष्ट करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१९-०३-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) महाराष्ट्र पर्यटन धोरणामध्ये मत्स्य पर्यटनाचा समावेश केलेला नाही. तसेच त्या धोरणामध्ये मत्स्य पर्यटन ही संकल्पना समाविष्ट करण्याचा कोणताही प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही.

परंतु, मत्स्य पर्यटनामार्फत समुद्रातील विविध प्रकारचे मासे, इतर जलचर प्राणी, प्रवाळ इत्यादी नैसर्गिक सृष्टी सौंदर्याची अनुभूती आणि माहिती पर्यटकांना देण्याच्या अनुषंगाने पर्यटन धोरणामध्ये कोकण किनाऱ्यावर समुद्र विश्व प्रकल्प(सी-वर्ल्ड) सुरू करण्याबाबत शासन उत्सुक आहे. सद्यःस्थितीत समुद्रातील हे विश्व पर्यटकांना अनुभवता यावे यासाठी पर्यटन विभागांतर्गत महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळामार्फत स्नॉर्केलिंग व स्कूबा डायविंग केंद्र चालू करण्यात आलेले आहे. तसेच पर्यटकांना समुद्राखालील विश्व पाहण्यासाठी वेंगुर्ला येथील निवती रॉक येथे बॅटरी ऑपरेटेड पाणबुडी उपलब्ध करून देण्याचा प्रकल्प प्रस्तावित असून, या व्यतिरिक्त सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये समुद्रकिनारी पाणबुडी केंद्र व सफारी उपलब्ध करून देण्याचे प्रकल्प विचाराधीन आहेत.

मच्छीमार बांधव व मत्स्य व्यवसायावर आधारित जनसमुदाय यांचे आर्थिक बळकटीकरण करण्याच्या दृष्टीने विविध योजनांची अंमलबजावणी मत्स्य व्यवसाय विकास विभागामार्फत केली जाते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सामाजिक न्याय विभागाच्या विविध योजनाचा लाभ इतर
मागासवर्गीय वर्गाला मिळत नसल्याबाबत**

(१५) १०३५७८ (२६-०२-२०१८). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सामाजिक न्याय विभागाच्या विविध योजनाचा लाभ इतर मागासवर्गीय वर्गाला मिळत नसल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने इतर मागासवर्गीय वर्गाला सामाजिक न्याय विभागाच्या विविध योजनाचा लाभ मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (१५-०४-२०१९) : (१), (२) व (३) हा विभाग दि. १ एप्रिल, २०१७ रोजी सामाजिक न्याय विभागापासून वेगळा झाला आहे. सबब सामाजिक न्याय विभागाकडील काही योजना हस्तांतरित झाल्या आहेत आणि काही नवीन योजना या विभागामार्फत सुरु करण्याची प्रक्रिया चालू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धुळे तालुक्यातील गोताणे शिवारातून जाणा-या एक्सप्रेस कॅनॉलच्या दोन्ही बाजूस रस्ता
करण्यासाठी मंजूरी देण्याबाबत**

(१६) १०५५७२ (२८-०३-२०१८). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे तालुक्यातील गोताणे शिवारातून जाणा-या एक्सप्रेस कॅनॉलच्या दोन्ही बाजूस रहदारीसाठी रस्ता नसल्याने शेतक-यांची गैरसोय होत असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार सदर रस्त्याच्या कामास मंजूरी देण्यासह तात्काळ निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२४-०४-२०१९) : (१) धुळे तालुक्यातील गोताणे शिवारातून जाणा-या एक्सप्रेस कॅनॉलच्या डाव्या बाजूस ३.६० मी रुंदीचा सेवापथ व उजव्या बाजूस १.८० मी रुंदीचा निरीक्षण पथ कालव्याच्या देखरेखीकरीता बांधण्यात आला आहे. सद्यस्थितीत डाव्या बाजूचा सेवापथ हा सुस्थितीत असून उजव्या बाजूच्या १.८० मी.रुंदीच्या निरीक्षण पथाचा वापर तेथील काही स्थानिक शेतकरीसुध्दा करीत आहेत. निरीक्षण पथाकडील काही शेतक-यांनी काही ठिकाणी कालव्यापर्यंत शेती नांगरून निरीक्षण पथ बंद केला आहे. सदर शेतक-यांना नोटीस देऊन सेवापथ पूर्ववत करणेबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. सदर निरीक्षण पद पूर्ववत करणेची कार्यवाही सुरु आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिल्लोड (ता.जि.औरंगाबाद) येथे गावागावात लघु, मध्यम व पाझर तलावात अतिक्रमण झाल्याबाबत

(१७) १०८६९४ (०७-०४-२०१८). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिल्लोड (ता, जि. औरंगाबाद) येथे गावागावात लघुमध्यम व पाझर तलावात झालेले अतिक्रमण व अवैध विहिरी यामुळे उपलब्ध पाणीसाठा पूर्णपणे संपुष्टात आला असल्याने जनावरे व पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न निर्माण झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिल्लोड तालुक्यातील रहीमाबादचे सरपंच अंकुश गाढवे व पिंपळदरी येथील देवीदास प्रा. लोखंडे यांनी त्याच्या गाव शिवारात सिंचन तलावात झालेले अतिक्रमण व अवैध विहिरी याबाबत अधिकारी जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, तदनुसार दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे. सिल्लोड तालुक्यात २ मध्यम व ७ लघु प्रकल्प असून पाझर तलाव गोदावरी मराठवाडा विकास महामंडळाच्या अखत्यारीत नाहीत.

दिनांक १५/१०/२०१७ रोजी साठवण क्षमता निर्माण झालेल्या प्रकल्पांत अत्यल्प पाणीसाठा उपलब्ध असल्याने पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न निर्माण झाला.

(२) हे खरे नाही. रहिमाबाद लपा तलाव येथील अवैध विहिरी खोदकाम करणाऱ्या शेतकऱ्यांना नोटीस देण्यात आल्या असून उपसा थंबविण्यात आलेला आहे. तथापी, पिंपळदरी गावालगत वरील महामंडळाअंतर्गतचा एकही सिंचन प्रकल्प नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबरनाथ शहराकरिता बारवी धरणातून नियमित जादा ३० एम.एल.डी. पाणीपुरवठा करणेबाबत

(१८) १०८९३९ (२८-०३-२०१८). डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबरनाथ शहराच्या लोकसंख्येत होत असलेली वाढ तसेच वाढत्या औद्योगिकरणामुळे शहराचा विकास झपाट्याने होत असल्याने अंबरनाथ शहरासाठी बारवी धरणातून नियमित जादा ३० एम.एल.डी.पाणी पुरवठा करण्यात यावा अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.जलसंपदा मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) होय. श्री बालाजी किणीकर, विधानसभा सदस्य यांचेकडून दिनांक ४/८/२०१७ च्या पत्रान्वये अंबरनाथ शहरासाठी बारवी धरणातून नियमित जादा ३० एमएलडी पाणीपुरवठा करण्यात यावा अशी मागणी मा.मंत्री जलसंपदा यांचेकडे करण्यात आली आहे.

(२) अंबरनाथ शहरासाठी पाणी आरक्षणाची मागणी जलसंपदा विभागाकडे प्रत्यक्षपणे करण्यात येत नाही.

अंबरनाथ शहरासाठीच्या पाणी आरक्षणाची मागणी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेमार्फत शासनाकडे सादर करण्यात आली आहे.

बारवी धरणाच्या उंची वाढीनंतर निर्माण होणाऱ्या अतिरिक्त पाण्याचे बिगर सिंचन आरक्षण निश्चित करण्यासाठी जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. बिं.सि.आ. २०१८/(२५१/१८)/सिं.व्य. (धो) दि. २६/०९/२०१८ अन्वये अंबरनाथ शहराकरीता अतिरिक्त पाणी आरक्षण मंजूर करण्यात आले आहे. या शासन निर्णयातील क्र.१ येथील महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेसाठी आरक्षित पाणी साठ्यामध्ये अंबरनाथ शहरासाठीच्या पाण्याचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यात लघुसिंचन प्रकल्पाची कामे पूर्ण करण्यासाठी जादा निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(१९) ११०४३३ (१०-०४-२०१८). श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आत्महत्याग्रस्त जिल्ह्यातील लघुसिंचन प्रकल्प पूर्ण करता यावेत यासाठी केंद्र सरकारने जलसंजिवनी नावाच्या सुरु केलेल्या योजनेतर्गत १७ प्रकल्पांची निवड करून त्यांना ११४४ कोटी रुपयाचा निधी उपलब्ध करून दिला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर १७ प्रकल्पाची नावे काय आहेत व ते कोणकोणत्या जिल्हयातील आहेत व त्याची निवड कोणत्या निकषाच्या आधारे करण्यांत आली आहेत,
- (३) असल्यास, सदर १७ प्रकल्पांना प्रत्येकी किती निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे व सदर प्रकल्प किती कालावधीत पूर्ण होतील,
- (४) असल्यास, मराठवाड्यातील उस्मानाबाद व परभणी जिल्हयात जलसंजिवनी योजना न राबविण्याची कारणे काय आहेत तसेच या दोन्ही जिल्हयात लघुसिंचन प्रकल्पांची कामे कार्यान्वीत न करण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०४-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे. विदर्भ व मराठवाड्यातील ११ आत्महत्याग्रस्त जिल्हयातील आणि उर्वरित महाराष्ट्रातील ३ अवर्षणप्रवण जिल्हयातील एकूण ९१ सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी केंद्रीय जलसंसाधन विभागाचे दि.३० जुलै, २०१८ रोजीच्या कार्यालयीन जापनाव्यये रु.१५३२५ कोटी उर्वरित किंमतीपैकी एकूण रु.३८३१.४१ कोटीचे केंद्रीय अर्थसहाय्याचे (२५%) विशेष पॅकेज देण्यास मान्यता दिली आहे.

या प्रस्तावात ८३ लपा योजनांचा समावेश आहे. सदर लघु पाटबंधारे प्रकल्पांसाठी सन २०१८-१९ या वर्षासाठी रु.५७७.६० कोटी इतक्या निधीची तरतूद केली आहे.

(२) व (३) सदर ८३ लघु पाटबंधारे प्रकल्पांची जिल्हानिहाय विगतवारी पुढीलप्रमाणे आहेत

अ.क्र.	जिल्हा	लघु पाटबंधारे प्रकल्पांची संख्या
१	वर्धा	०१
२	अमरावती	१८
३	अकोला	०७
४	वाशिम	१८
५	यवतमाळ	१४
६	बुलडाणा	०८
७	औरंगाबाद	०५
८	जालना	०६
९	नांदेड	०२
१०	बीड	०१
११	लातूर	०३
	एकूण	८३

आत्महत्याग्रस्त जिल्हयातील मोठ्या व मध्यम प्रकल्पातील ज्या प्रकल्पांना केंद्रीय तांत्रिक सल्लागार समितीची मान्यता आहे अशा तसेच बांधकामाधीन लघु प्रकल्प जे पुढील तीन वर्षांमध्ये पूर्ण होऊ शकतील अशा प्रकल्पांचा समावेश सदर प्रस्तावात करण्यात आला आहे.

सदर प्रकल्प सन २०२०-२१ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे.

(४) परभणी व उस्मानाबाद या जिल्ह्यातील बांधकामाधीन प्रकल्प उपरोक्त अटीची पूर्तता करत नसल्याने त्यांचा समावेश सदर प्रस्तावात करण्यात आलेला नाही.

धारणी (जि.अमरावती) तालुक्यातील धूळघाट रेल्वेच्या वनपरिक्षेत्राधिकारी आणि वनरक्षक यांनी रोहयोच्या कामांत गैरव्यवहार केल्याबाबत

(२०) १११८५६ (१२-०४-२०१८). श्री.प्रभुदास भिलावेकर (मेळघाट) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धारणी (जि.अमरावती) तालुक्यातील धूळघाट रेल्वेच्या वनपरिक्षेत्राधिकारी आणि वनरक्षक यांनी रोहयोच्या कामांत अनियमितता केल्याप्रकरणी तहसिलदारांनी धारणी पोलीसात तक्रार नोंदविल्याचे माहे जानेवारी, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तक्रारीत काही त्रुट्या असल्याने संबंधितांवर गुन्हा दाखल करण्यात आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०९-०४-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही, संबंधितांवर दिनांक २६/०४/२०१८ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) सदर प्रकरणी तहसिल कार्यालय, धारणी व विभागीय आयुक्त कार्यालय, अमरावती यांनी प्राथमिक चौकशी केली असून, त्या अनुषंगाने दोषींवर दिनांक २६/०४/२०१८ रोजी गुन्हा क्र.१४९/१८ दाखल केला आहे. दोषी कर्मचाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील माथेरान घाटमार्ग अरुंद असल्याने पर्यटकांची गैरसोय होत असल्याबाबत

(२१) ११३९७३ (२८-०३-२०१८). श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील माथेरान पर्यटननगरीस भेट देणाऱ्या पर्यटकांना नेरुळहून माथेरान हा एक एकमेव मार्ग उपलब्ध असल्याने तसेच घाटमार्ग अरुंद असल्याने पर्यटकांची गैरसोय होत आहे तसेच माथेरान येथे वाहनतळही नसल्याने पर्यटकांना वाहतूक कोंडीलाही सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत स्थानिक नागरिकांनी तसेच लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे अनेकवेळा वाहनतळाच्या जागेकरीता मागणी करूनही कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२६-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) नेरळ ते दस्तुरी (माथेरान) या ६.७० कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत जसे आहे त्या स्थितीत मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे हस्तांतरण करण्यात आले आहे.

सदर रस्ता इको सेन्सिटीव्ह झोन आणि वन जमिनीमध्ये येतो. त्यामुळे सदर रस्त्याच्या सुधारिकरणास व रुंदीकरणाला माथेरान संनियंत्रण समितीने (Matheran Monitoring Committee) व वन खात्याने मान्यता दिलेली आहे.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने रुपये २७.०० कोटीच्या किंमतीच्या कामांना मंजूरी दिलेली आहे. सद्यस्थितीत दोन्ही बाजूकडील संरक्षण भिंत, आवश्यकतेनुसार मेटल बीम बॅरिअर व कल्व्हर्टसह रस्त्याच्या सुधारीकरणाचे काम सुमारे ७०% लांबीमध्ये पूर्ण करण्यात आले असून उर्वरित ३०% लांबीच्या रस्त्याच्या सुधारिकरणाचे काम एकसंधरित्या पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे.

प्राधिकरणाने माथेरान येथे वाहनतळासाठी काँक्रीट पेव्हर ब्लॉक व रेलिंगसह दगडी भिंतीच्या कामासाठी रुपये ५.१३ कोटीस मान्यता दिलेली आहे. याबाबत प्राधिकरणामार्फत आवश्यक त्या परवानग्या घेण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे.

रत्नागिरी जिल्हयातील १४ ग्रामपंचायतीमधील डाटा ऑपरेटर्सच्या प्रलंबित मानधनाबाबत

(२२) ११५५०३ (११-०४-२०१८). श्री.शिवाजीराव कर्डिले (राहुरी), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.नारायण कुचे (बदनापूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हयातील १४ ग्रामपंचायतीमध्ये डाटा ऑपरेटर्सची नियुक्ती होऊन सहा महिने झाले तरीही डाटा ऑपरेटर्सना मानधन मिळालेले नाही, इतकेच नव्हेतर डाटा ऑपरेटर्सच्या नेमणूकीतून कोटयवधी रक्कमेचा गैरव्यवहार कंपनीमार्फत केला जात असल्याचे दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू ग्रामपंचायतीमार्फत प्रत्येक महिन्यांला १२ हजार रुपये जिल्हा परिषदेकडे वर्ग केले जातात, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू डाटा ऑपरेटर्सना मागील ६ महिन्यांपासून मानधन न मिळण्याची कारणे काय आहेत,

- (४) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०३-२०१९) :** (१) काही डाटा एन्ट्री ऑपरेटर्सना मानधन मिळाले नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. तथापि गैरव्यवहार झाल्याची बाब आढळून आली नाही.
(२) होय.
(३) ज्या केंद्र चालकांनी त्यांच्या मोबदल्याचे देयक, संगणक प्रणालीवर पुष्टि केले आहे व सदर ग्रामपंचायतीने रक्कम जिल्हा परिषदेकडे जमा केली आहे. त्यांना मोबदला अदा करण्यात आला आहे.
(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सालोख तर्फे वरेडी (ता.कर्जत, जि.रायगड) येथील रायगड जिल्हा
परिषदेच्या पाझर तलावाचे पाणी दूषित झाल्याबाबत**

- (२३) ११६६३४ (२४-०७-२०१८). श्री.मनोहर भोईर (उरण) :** सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील सालोख तर्फे वरेडी येथे असलेला रायगड जिल्हा परिषदेचा पाझर तलावात वर्षानुवर्षे पाणी शिल्लक असूनही या तलावात म्हशी दिवसभर बसून असल्याने हे पाणी दूषित होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) तसेच तलावाच्या भिंती पोकळ असून मोठ्या प्रमाणात गळती सुरु असून संपूर्ण तलाव रिकामा करून तलावाची दुरुस्ती करण्याची मागणी संबंधित अधिका-यांकडे जिल्हा परिषद सदस्यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, या मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२४-०४-२०१९) : (१) नाही.

साळोख तर्फे वरेडी येथे पाझर तलाव नसून जलसंपदा विभागाची लघु पाटबंधारे योजना आहे. सदर योजनेतून फक्त सिंचनासाठी पाणीपुरवठा केला जातो.

(२) नाही.

माती धरण व दगडी सांडवा मधून कोणतीही गळती होत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हा परिषदेतील २१ शिक्षकांच्या तत्कालीन मुख्य कार्यकारी

अधिकारी यांच्या बनावट सहया करून केलेला गैरव्यवहार

(२४) ११८८८८ (३१-०७-२०१८). श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हा परिषदेतील २१ शिक्षकांच्या २०१६ मध्ये अन्य जिल्ह्यांमध्ये बदल्या करण्यात आल्याप्रकरणी एका शिक्षिकेने पगार न मिळाल्या प्रकरणी न्यायालयात धाव घेतल्यानंतर, न्यायालयाच्या आदेशानुसार केलेल्या तपासात तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी दिलीप पांडरपट्टे यांच्या बनावट सहया करून या २१ शिक्षकांच्या बदल्या करण्यात येऊन त्याला खोटे नाहरकत प्रमाणपत्र बनवून जोडल्याची माहिती निदर्शनास आल्यानंतर, रायगड जिल्हा परिषदेचे विद्यमान कार्यकारी अधिकारी यांच्या आदेशानुसार प्राथमिक विभागाचे शिक्षणाधिकारी शेषराव बडे यांनी अलिबाग पोलीस ठाण्यात अज्ञात व्यक्तीविरोधात गुन्हा दाखल केल्याची बाब दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच ज्या शिक्षिकेला २० महिने पगार मिळाला नाही त्या शिक्षिकेला पगार देण्यात आला आहे काय व बनावट सहया करून २१ शिक्षकांच्या बदल्या व नाहरकत प्रमाणपत्र तयार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०३-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सदर शिक्षिकेस खामगांव नगरपरिषदेकडे आंतरजिल्हा बदलीने कार्यमुक्त करण्यात आल्यामुळे त्यांचा पगार जिल्हा परिषद, रायगड यांच्यामार्फत अदा करण्यात आला नाही. बनावट सहया प्रकरणात अलिबाग पोलीस ठाण्यात फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, त्यांचेस्तरावर तपास चालू आहे. सदर विषयाशी संबंधित लिपिकास निलंबित करण्यात येऊन त्याची तसेच संबंधित जावक लिपिकाची खातेनिहाय चौकशी सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यात "आपले सरकार" सेवा केंद्र अयशस्वी झाल्याबाबत

(२५) ११९०७७ (०२-०८-२०१८). प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), श्री.रणजीत कांबळे (देवळी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यांतगत ग्रामपंचायतीच्या कामात पारदर्शकता यावी, कामे वेगाने व्हावे, लोकांना त्रास होवू नये यासाठी शासनाने प्रत्येक ग्रामपंचायतीला संगणक देऊन सर्व कामकाज ऑनलाईन करण्याच्या दृष्टीने काम सुरु केले असून जिल्ह्यात मात्र सदर "आपले सरकार" सेवा केंद्र अयशस्वी ठरल्याचे दिनांक २१ मे, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर कामात अनेक अडचणी येत असून सदर सेवा केंद्रासाठी संगणक चालक देण्यात आला मात्र त्याला मानधन व संगणकाची देखभाल यासाठी ग्रामपंचायतींना १०-१२ हजार रुपये देण्यात येत असून ग्रामपंचायतीवर आर्थिक भुर्दंड पडत असल्याचे निदर्शनास आले आहे तसेच काही ग्रामपंचायतीमध्ये इंटरनेटची सुविधा उपलब्ध नसणे, संगणक व प्रिन्टर नादुरुस्त असणे अशा अनेक अडचणी येत असल्याने नागरीकांची गैरसोय होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०३-२०१९) : (१) याबाबत दि.२१/५/२०१८ च्या दैनिक लोकमत या वृत्तपत्रात बातमी प्रकाशित झालेली आहे.

(२) व (३) अमरावती जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीमध्ये उत्पन्न क्षमतेनुसार ग्रामपंचायतींनी दिलेल्या ठरावाप्रमाणे केंद्र निर्माण करण्यात आलेले आहे. त्यामध्ये ८४० ग्रामपंचायतींना ६१७ केंद्र चालक नेमण्यात आलेले आहेत. शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार ग्रामपंचायतीकडून रु.१२३३१/- इतकी सीएससी-एसपीव्ही यांना प्रकल्प राबविण्याकरीता देण्यात येते. जिल्ह्यातील काही ग्रामपंचायतींमध्ये इंटरनेट सुविधा उपलब्ध नाही. असे एकूण ५० ग्रामपंचायतीमध्ये संगणक व प्रिन्टर नादुरुस्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे. ते दुरुस्त करण्याबाबत अथवा दुरुस्त होत नसतील तर पर्यायी व्यवस्था करण्याबाबत सीएससी-एसपीव्ही कंपनीला कळविण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यात पेपरलेस ग्रामपंचायत योजना अयशस्वी झाल्याबाबत

(२६) ११९२८८ (३१-०७-२०१८). श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र शासनाच्या ग्रामविकास विभागाच्या वतीने दिनांक २४ जानेवारी, २०१८ रोजी ई-ग्रामसॉफ्ट प्रणाली संदर्भात आदेश निर्गमित करून त्यानुसार ग्रामपंचायतीच्या दैनंदिन कारभाराशी संगणीकरणाचे आदेश निर्गमित केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलढाणा जिल्ह्यात पेपरलेस ग्रामपंचायत योजना अयशस्वी झाली असून ८६९ ग्रामपंचायतीपैकी फक्त दोन ग्रामपंचायती पेपरलेस झाल्याचे माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार बुलढाणा जिल्ह्यातील ग्रामपंचायती ई-ग्राम सॉफ्टवेअर मधील अडचणी दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०३-२०१९) : (१) होय.

- (२) अंशतः खरे आहे. बुलढाणा जिल्ह्यात आजपर्यंत ४० ग्रामपंचायती पेपरलेस झाल्या आहेत.
- (३) राज्यातील ग्रामपंचायत पेपरलेस करण्याकरीता येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी बोईसर ग्रामपंचायती अंतर्गत एक समिती गठीत करण्यात आली असून सदर समितीने केलेल्या अहवालानुसार ई-ग्राम संगणक प्रणालीमध्ये आवश्यक त्यासुधारणा करण्यात येत आहेत. त्यानुसार उर्वरित ग्रामपंचायती पेपरलेस करण्याचे कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदुरा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील ग्रामरोजगार सेवकांचे मानधन प्रलंबित असल्याबाबत

(२७) १२०११९ (२३-०७-२०१८). श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदुरा तालुक्यातील (जि.बुलढाणा) ग्रामरोजगार सेवकांचे सात महिन्यांचे मानधन प्रलंबित असल्याचे दिनांक १६ मे, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार ग्रामरोजगार सेवकांचे थकीत वेतन तात्काळ देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०४-०४-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

- (२) ग्रामरोजगार सेवकांना मानधन देण्याबाबतची कार्यवाही दिनांक ०७/०७/२०१८ रोजी पूर्ण करण्यांत आलेली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील संगणक परिचालकांचे प्रलंबित मानधन देण्याबाबत

(२८) १२०५६४ (३१-०७-२०१८). श्री.सुभाष उर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.राजन साळवी (राजापूर), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात ग्रामविकास विभागामार्फत ग्रामीण भागातील नागरिकांना गावातच सर्व सोयी सुविधा व विविध प्रकारचे दाखले ऑनलाईन मिळावेत यासाठी प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये आपले सरकार सेवा केंद्र सुरु करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरची केंद्र चालविण्यासाठी ग्रामपंचायत क्लस्टरनुसार केंद्र चालकांची नियुक्ती करण्यात आली असून या प्रकल्पाची माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान महाऑनलाईन

या कंपनीसोबत असलेले करार संपले असून नव्याने सुरु करण्यात आलेले आपले सरकार सेवा केंद्र या प्रकल्पात काम करण्यासाठी पूर्वीचेच संगणक परिचालकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आपले सरकार सेवा केंद्रासाठी १४ व्या वित्त आयोगातून निधी देण्यास राज्यातील अनेक ग्राम पंचायतीचा विरोध असल्यामुळे, संगणक परिचालकांचे मानधन राज्याच्या अर्थसंकल्पातून करावे यासाठी दिनांक ४ मार्च, २०१८ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांच्या निवासस्थानी मा.ग्रामविकास मंत्री, ग्रामविकास सचिव यांच्यासह संघटनेच्या प्रतिनिधीसमवेत बैठक झाली, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच 'आपले सरकार सेवा केंद्र' प्रकल्पात काम करणा-या चाळीसगाव तालुक्यातील (जि.जळगाव) ग्रामपंचायतीमधील संगणक परिचालकांचे गेले वर्षभरापासूनचे मानधन प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, राज्यातील संगणक परिचालक हे अल्प मानधनावर काम करीत असून काही परिचालकांचे माहे फेब्रुवारी २०१७ पासून मानधन मिळालेले नसून ते शासनाचे सीएससीएसपीव्ही या कंपनीकडे थकीत असून राज्यातील सुमारे २८ हजार ग्रामपंचायतीचे हस्तलिखित कामकाज बंद करून सर्व ग्रामपंचायती पेपरलेस करण्यासाठी ग्रामविकास विभागानी दिनांक १ एप्रिल, २०१८ ही तारीख निश्चित केली असताना दिनांक २५ मे, २०१८ रोजीपर्यंत राज्यातील एकही ग्रामपंचायत पेपरलेस होऊ शकली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार राज्यातील संगणक परिचालकांच्या प्रलंबित मागण्या पूर्ण करण्यासह त्यांना थकीत मानधन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२२-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) होय. सुमारे ८०% केंद्र चालक पूर्वीच्या प्रकल्पातून घेण्यात आले आहेत.

(३) होय.

(४) नाही.

(५), (६) व (७) ज्या केंद्र चालकांनी त्यांच्या मोबदल्याचे देयक, संगणक प्रणालीवर पुष्टि केले आहे, व ज्या ग्रामपंचायतीने सदर रक्कम जिल्हा परिषद कडे वर्ग केली आहे अशा केंद्रचालकांना रक्कम अदा करण्यात आली आहे. ज्या ग्रामपंचायतींनी जिल्हा परिषदेच्या खात्यात रक्कम जमा केली नाही, त्यांना सदर रक्कम जमा करणेबाबत कळविण्यात आले आहे.

तसेच ग्रामपंचायती पेपरलेस करण्याच्या अनुषंगाने येत असलेल्या तांत्रिक अडचणी सोडविण्यासाठी दि.२०/४/२०१८ रोजी समिती गठीत करण्यात आली असून ग्रामपंचायत पेपर लेस करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**पातूर (जि.अकोला) येथील अमनदीप हुक्का पार्लर प्रकरणी ११ शिक्षकांची
विभागीय चौकशी करणेबाबत**

(२९) १२०६०६ (२८-०७-२०१८). श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पातूर (जि.अकोला) येथील अमनदीप हुक्का पार्लर प्रकरणी शिक्षक सहकारी पतसंस्था मर्यादिते येथील सुमारे ११ शिक्षकांची विभागीय चौकशी करण्याचा ठराव शिक्षण समितीच्या सभेत मान्य करण्यात येवूनही अद्याप कोणतीही कारवाई न झाल्याची माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाच्या अनुषंगाने कारवाईसाठी आवश्यक असणारी संबंधित आवश्यक माहिती (जोडपत्र) पंचायत समित्यांकडून अद्याप प्राप्त झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणाच्या चौकशीत दिरंगाई करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२६-०३-२०१९) : (१) १० शिक्षक हुक्का पार्लर मध्ये समाविष्ट असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

- (२) जोडपत्र १ ते ४ पंचायत समिती बाळापुर व पातूर यांच्याकडून जिल्हा परिषद, अकोला कार्यालयास प्राप्त झालेले आहे.
- (३) चौकशी अधिकारी नेमण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषद, अकोला कार्यालयामार्फत सुरु असून, दोषारोपाचे ज्ञापन बजावण्यात येत आहे.
- (४) प्रकरण कार्यवाहीत आहे.

**महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेतर्गत आष्टी, पाटोदा तालुक्यातील (जि. बीड) वैयक्तिक
विहिरींच्या बांधकामाच्या प्रस्तावास मान्यता मिळण्याबाबत**

(३०) १२१११६ (२३-०७-२०१८). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेतर्गत आष्टी, पाटोदा तालुक्यातील (जि. बीड) सुमारे शेकडो शेतकऱ्यांनी वैयक्तिक विहिरींच्या बांधकामाची मागणी गट विकास अधिकारी आणि तहसीलदार यांच्या माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या तालुक्यांत महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेतर्गत किती शेतकऱ्यांच्या वैयक्तिक विहिरींच्या बांधकामाचे प्रस्ताव मंजूर करण्यात आले आहेत आणि किती शेतकऱ्यांचे प्रस्ताव मंजूरीसाठी प्रलंबित आहेत,
- (३) असल्यास, सदरहू योजनेतर्गत प्रलंबित असलेल्या वैयक्तिक विहिरींच्या बांधकामाना मान्यता मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२७-०३-२०१९) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

पंचायत समिती पाटोदा यांना ४३१ जलसिंचन विहिरींचे उद्दिष्ट देण्यात आले असून त्यापैकी ४२३ विहिरींना मंजूरी देण्यात आली आहे. व ८ विहिरी मंजूरीसाठी प्रलंबित असून सदर विहिरींना प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

पंचायत समिती, आष्टी यांना ९९१ जलसिंचन विहिरींचे उद्दिष्ट देण्यात आले होते. त्यापैकी १३९ विहिरींना मंजूरी देण्यात आलेली आहे व ८५२ विहिरी मंजूरीसाठी प्रलंबित असून सदर विहिरींना प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्राप्त प्रस्ताव छाननी समितीच्या मान्यतेस्तव सादर केलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यात यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना राबविण्याबाबत

(३१) १२१२२८ (२०-०७-२०१८). डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भटके-विमुक्तांना घर मिळावे या उद्देशाने राज्य शासनाने 'यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना' राबविण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त योजनेतून कोल्हापूर जिल्ह्यात अदयापी एकही वसाहत उभारण्यात आलेली नाही तसेच यासंदर्भात चार प्रस्ताव समाजकल्याण विभागाकडे मंजूरीअभावी प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, तदनुसार कोल्हापूर जिल्ह्यात यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना राबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०३-२०१९) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) सदर योजना कोल्हापूर जिल्ह्यात राबविण्यासाठी आवश्यक असणारी जमीन उपलब्ध करून घेण्याच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर कार्यालयाकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे. जमिनीच्या उपलब्धतेनुसार सदर योजना कोल्हापूर जिल्ह्यात राबविण्याबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम जिल्ह्यातील पैनगंगा नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीच्या
बंधा-यांचे बॅरेजमध्ये रुपांतर करणेबाबत**

(३२) १२२४१८ (२३-०७-२०१८). श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम जिल्ह्यातील पैनगंगा नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधा-यांचे बॅरेजमध्ये रुपांतर करण्याकरिता स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक १२ डिसेंबर, २०१७ रोजी वा त्या सुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, पैनगंगा नदीवरील कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधा-यांचे बॅरेजमध्ये रुपांतर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१३-०२-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

दि.१३.१२.२०१७ रोजी मा.आमदार श्री.अमित सुभाषराव झनक (रिसोड मतदारसंघ) यांनी पैनगंगा नदीवरील आसेगाव पेन, मसला पेन व भापूर को.प. बंधा-यांचे बॅरेजमध्ये रुपांतर करणेबाबत मा. मुख्यमंत्री यांना निवेदन सादर केलेले आहे.

- (२) सादर बॅरेजकरिता आवश्यक पाणी उपलब्धता प्रमाणपत्र मिळणेबाबत कार्यवाही सुरु आहे. तसेच "राज्य जल परिषदेने दिलेल्या गोदावरी खोरे एकात्मिक जल आराखड्यात उल्लेख केल्यानुसार उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाच्या (इसापूर) पाणलोट क्षेत्रात नवीन प्रकल्पासाठी पाणी शिल्लक नसल्याने या भागात नवीन प्रकल्प प्रस्तावित करणे शक्य होणार नाही" असे मुख्य अभियंता, नियोजन व जलविज्ञान, नाशिक यांनी कळविले आहे.
- (३) वरीलप्रमाणे कार्यवाही सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील जलसिंचन योजना कार्यरत ठेवण्याच्या दृष्टीने पाण्याचा उपयोग करणाऱ्या रहिवासी
आणि कारखानदारीच्या क्षेत्रातील विविध संस्थांकडून बुडीत रक्कम वसूल करणेबाबत**

(३३) १२५०३२ (२४-०७-२०१८). श्री.शिवाजीराव कर्डिले (राहुरी), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील जलसिंचन योजना कार्यरत ठेवण्याच्या दृष्टीने पाण्याचा उपयोग करणाऱ्या रहिवासी आणि कारखानदारीच्या क्षेत्रातील विविध संस्थांकडून किती बुडीत रक्कम येणे बाकी आहे याची माहिती सादर करण्याचे आदेश महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाचे अध्यक्ष के.पी.बक्षी यांची विविध विभागांना दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी माहिती सादर केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाण्याचा उपयोग करणाऱ्या रहिवासी आणि कारखानदारीच्या क्षेत्रातील विविध संस्थांकडून थकबाकीची रक्कम वसूल करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०२-०४-२०१९) : (१) होय.

(२) सदर माहिती महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई यांना सादर करण्याविषयी कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) व (४) रहिवाशी आणि कारखान्याकडे थकीत पाणीपट्टी वसुली करण्यासाठी बिगरसिंचन योजनांच्या कार्यालयाशी सतत संपर्क करण्यात येतो, तसेच थकबाकीदारांना पाणीपट्टी वसुलीसाठी वेळोवेळी नोटीस देण्यात येते, त्याचप्रमाणे बिगर सिंचन योजनाद्वारे पाणीपट्टी जलसंपदा विभागाला देण्याबाबत क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांकडून वारंवार प्रयत्न करण्यात येत आहेत. या प्रकरणी विलंब झालेला नाही.

राज्यातील वडार समाजाच्या उत्कर्षाकरिता योजना राबविण्याबाबत

(३४) १२५१०५ (०२-०८-२०१८). डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वडार समाजाच्या जीवनात परिवर्तन घडविण्यासाठी समाजातील मुलांना शिक्षण, प्रशिक्षण, आरोग्य तसेच जेष्ठांसाठी निवृत्तीवेतन मिशन राबविण्याबाबतचा प्रस्ताव प्रस्तावीत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी राज्याचे कामगार कल्याणमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (१८-०३-२०१९) : (१) वडार समाजाच्या आर्थिक उन्नतीसाठी विशेष योजना राबविण्यासाठी शासन प्रयत्नशील आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) दिनांक १५/०१/२०१९ रोजी संपन्न झालेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकित वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळास रु.३०० कोटी सहायक अनुदान पुढील तीन वर्षात उपलब्ध करून देण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. सदर सहायक अनुदानातून रु.१०० कोटी एवढा निधी वडार व पारधी समाजातील लोकांच्या आर्थिक उन्नतीकरिता राखीव ठेवून त्याद्वारे विशेष योजना राबविण्यास शासनाने मान्यता दिली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**इगतपूरी (जि.नाशिक) तालुक्यातील भावली धरणाचे पाणी शहापूरला
वळविण्याचा घेतलेला निर्णय**

(३५) १२५१८५ (२४-०७-२०१८). श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.संदीपानराव भुमरे (पैठण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यातील वैजापूर आणि गंगापूर या ठिकाणी पाणी पुरवण्याचा महत्त्वाचा स्त्रोत असलेल्या इगतपूरी तालुक्यातील (जि.नाशिक) भावली धरणाचे पाणी ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर तालुक्याला वळविण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळ उपसमितीने घेतला असल्याचे माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, सदरहू प्रकरणी मराठवाड्याच्या पिण्याच्या पाण्यासह नाशिकच्या सिंचनावरही याचा परिणाम होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार नाशिकच्या सिंचनाला पाणी पोहोचण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय क्र. बिसिंआ २०१६/(५२८/१६) दि. २३/०३/२०१८ अन्वये भावली धरणातून ठाणे जिल्ह्यातील ९७ गावांच्या पाणी पुरवठा योजनेसाठी १२.६९ द.ल.घ.मी. पाणी मा.मंत्रीमंडळ उपसमितीच्या मान्यतेने आरक्षित करण्यात आले आहे.

(२) या १२.६९ द.ल.घ.मी. पाणी आरक्षणामुळे सिंचन क्षेत्रात १३१३.६७ हेक्टर इतकी कपात होणार आहे.

(३) महाराष्ट्र राज्य जलनिती २००३ नुसार पिण्याच्या पाणी वापराला प्रथम प्राधान्य आहे. सदरचे आरक्षण हे व्यापक जनहितास्तव व महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ मधील तरतुदीप्रमाणे सक्षम स्तरावर व शासन निर्णय क्र संकीर्ण २०१५/(४४/१५)/सिं.व्य. (धोरण), दिनांक १७/११/२०१६ मधील क्षेत्रिय पाणीवाटपाच्या तरतुदीनुसार मंजूर करण्यात आले आहे. त्यामुळे चौकशी करण्याचा व सिंचनाला पाणी पोचवण्याबाबत वेगळी कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिरवली वेलोंडेवाडी (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील धरण
प्रकल्पाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(३६) १२६४७७ (०७-१२-२०१८). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे शिरवली वेलोंडेवाडी (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथे सिमेलगत लघु पाटबंधारे प्रकल्पाचे काम ४० टक्के पूर्ण झाल्यानंतर गेल्या पाच वर्षांपासून बंद आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकल्पाची शासनाने पाहणी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुसार प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांच्या मागण्या पूर्ण करून उक्त धरण तात्काळ पूर्ण करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२२-०४-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

प्रकल्पाचे काम १५ टक्के पूर्ण झाले असून भूसंपादनाअभावी काम बंद ठेवले होते.

(२) होय.

क्षेत्रीय अधीक्षक अभियंता, रत्नागिरी पाटबंधारे मंडळ, रत्नागिरी यांनी दिनांक २०.११.२०१८ रोजी प्रकल्पाची पाहणी केली आहे. सद्यःस्थितीत भूसंपादनाचे व धरणाचे काम प्रगतीपथावर असून प्रकल्पाचे भूसंपादन व कामाबाबत वेळोवेळी आढावा घेण्यात येत आहे.

(३) प्रकल्पग्रस्तांच्या भूसंपादन व स्वेच्छा पुनर्वसनाची मागणी पूर्ण करण्याबाबतची कार्यवाही प्रगतीपथावर असून निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्प मे, २०२२ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील टाटा पॉवरचे पाणी चिल्हार नदीत सोडण्याबाबत

(३७) १२७२७५ (०५-१२-२०१८). श्री.मनोहर भोईर (उरण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील टाटा पॉवरचे पाणी उल्हास नदीत सोडले जाते त्यापैकी काही पाणी चिल्हार नदीत सोडण्यात यावे अशी मागणी लोकप्रतिनिधींनी मा. जलसंपदा मंत्री यांना लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) होय.

(२) दि. २२.११.२०१८ रोजी मा. राज्यमंत्री (बंदरे, वैद्यकीय शिक्षण, माहिती व तंत्रज्ञान, अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली सदर प्रकरणी बैठक आयोजित करणेत आली होती. या बैठकीत पेज व चिल्लार या नदया जोडण्यात आल्या तरी राजनाला सिंचन समूह प्रकल्पातील सर्व पाणी पूर्णपणे आरक्षित झाले असल्याने या प्रकल्पातून पाणी देणे शक्य होणार नाही. त्याऐवजी चिल्लार / शिलार नदीवर जलसंधारण विभागामार्फत प्रस्तावित २३ साखळी बंधारे बांधण्याचे प्रस्ताव जलसंधारण विभागाने त्वरीत सादर करणेबाबत मा. मंत्री महोदयांनी सूचना दिल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

इतर मागासवर्गीय विद्यार्थी केंद्र शासनाकडून मिळणाऱ्या
शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्याबाबत

(३८) १२७२८५ (०४-१२-२०१८). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने गेल्या सहा महिन्यापासून इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीचे २७० कोटी रुपये अद्यापही राज्याला पाठविले नसल्याने राज्यातील लाखो इतर मागासवर्गीय विद्यार्थी शिष्यवृत्तीपासून वंचित असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर मध्ये निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच केंद्राने राज्याला प्रत्यक्षात निधी पाठविला नसतानाही निधी संचालक इतर मागासवर्ग विभाग पुणे यांच्या नावे प्राप्त व शिल्लक रक्कम दाखविले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मिळणारी शिष्यवृत्तीची रक्कम केंद्र शासनाकडून पूर्ववत घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (३०-०३-२०१९) : (१), (२) व (३) इतर मागास वर्गातील विद्यार्थ्यांना मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती (केंद्र पुरस्कृत योजना १००%) या योजनेअंतर्गत राज्याला सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी दि.१०/१२/२०१८ रोजीच्या शासन जापनानुसार रु.८८.७६ कोटी इतका संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांच्याकडे वर्ग केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबईतील प्रलंबित असलेले गृहप्रकल्प

(३९) १२७३१९ (०४-१२-२०१८). श्री.मनोहर भोईर (उरण) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बांधकाम सुरु असलेल्या गृहप्रकल्पात घरांची नोंदणी केली तर १८ टक्के जीएसटी भरावा लागतो आणि तेच घर जर भोगवटा प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर खरेदी केले तर जीएसटी भरण्याचा प्रश्न निर्माण होत नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, अशा तरतूदीमुळे नवी मुंबईतील ५५ हजार गृहप्रकल्प प्रलंबित असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०२-०४-२०१९) : (१) बांधकाम सुरु असलेल्या गृह प्रकल्पात घरांची नोंदणी केली तर घराच्या विक्री किंमतीवर १८ टक्के जीएसटी आकारला जातो व केंद्र/राज्य शासनाने अधिसूचित केलेल्या स्वस्त गृहनिर्माण प्रकल्पासाठी (Affordable Housing Project) घराच्या विक्री किंमतीवर १२% कर आकारण्यात येतो. परंतु करदेयतीची परीगणना करताना करदात्याला एकूण विक्री किंमतीच्या १/३ रकमेची वजावट उपलब्ध आहे. परिणामतः स्वस्त गृहनिर्माण प्रकल्पासाठी वस्तू व सेवा कराचा प्रभावी दर १२% टक्केच्या ऐवजी सुमारे ८ % होतो व इतर बांधकामाकरिता वस्तू व सेवाकराचा प्रभावी दर १८% ऐवजी सुमारे १२% होतो.

तथापि, गृहप्रकल्पाला भोगवाटा प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर घराची विक्री झाली असेल तर वस्तु व सेवा कर आकारण्यात येत नाही, हे खरे आहे.

- (२) याबाबत कोणतीही माहिती या कार्यालयात उपलब्ध नाही.
- (३) लागू नाही.
- (४) लागू नाही.

पार- कादवा-गोदावरी नदीजोड प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणेबाबत

(४०) १२८०१९ (०५-१२-२०१८). श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.राहुल मोटे (परांडा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाला मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक २० जुलै, २०१७ रोजी दिलेल्या पत्रान्वये दमणगंगा-एकदरे-गोदावरी, दमणगंगा-वैतरणा-गोदावरी, नार-पार-गिरणा व पार-गोदावरी या राज्यांतर्गत नदी जोड योजनांना राष्ट्रीय नदीजोड प्रकल्पाचा भाग म्हणून घेण्यासाठी प्रस्तावीत केलेले असून पार- कादवा-गोदावरी नदीजोड प्रकल्पाचा अद्याप सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याकरिता शासनाने निर्णय न घेतल्याने या योजनेचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल करण्याची कार्यवाही करण्याबाबतची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १३ व २७ जून २०१८, दिनांक १ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री, मा.मंत्री, जलसंपदा व प्रधान सचिव, जलसंपदा यांचेकडे केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पार-तापी-नर्मदा या नदीजोड प्रकल्पास महाराष्ट्राची असहमती कळवावी अशी नाशिक जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधी दिनांक १३ ऑक्टोबर २०१७, दिनांक १३ जून, दिनांक

२७ जून, २०१८ व दिनांक १ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.मुख्यमंत्री, मा.मंत्री, जलसंपदा व प्रधान सचिव, जलसंपदा यांचेकडे केलेली आहे,हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच मराठवाड्यातील लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्यात सरासरीपेक्षा दरवर्षी कमी पाऊस पडतो त्यामुळे या भागातील शेतकऱ्यांना गोदावरी नदीच्या नाथसागरातून नदीजोड प्रकल्पांतर्गत पाणी देवून या भागातील दुष्काळ कमी होऊ शकत असल्यामुळे नाथसागरामधून नदीजोड प्रकल्पांतर्गत या शेतकऱ्यांना पाणी देण्याबाबतची विनंती संबंधीत लोकप्रतिनिधींनी मा. जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मराठवाड्यातील दुष्काळावर मात करण्यासाठी इतर नद्यांच्या खो-यातील पाणी वळविण्यासाठी प्रस्तावित नदी जोड प्रकल्पाचा अहवाल तयार करण्यासाठी सहा अधिका-यांचा अभ्यास गट स्थापन करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास,याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) होय.

(२) होय.

(३) होय.

(४) होय.

(५) पार-गोदावरी या राज्यांतर्गत नदी जोड योजनेचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणेचे काम खाजगी अभिकरणामार्फत प्रगतित आहे. पार-गोदावरी नदी जोड उपसा क्र. ३ व ४ अंतर्गत पार खोऱ्यातून पश्चिम वाहिनी नद्यांचे अतिरिक्त पाणी उचलून कडवा नदीचे खोऱ्यात टाकणे प्रस्तावित आहे.

कोकणातील स्थानिक गरज भागवून महाराष्ट्राच्या हद्दीतील नार, पार, औरंगा, अंबिका व दमणगंगा खोऱ्यात उपलब्ध होणारे अतिरिक्त पाणी गोदावरी / गिरणा (तापी) या तुटीच्या खोऱ्यात वळविणेसाठी नदीजोड योजना प्रस्तावित आहेत.

नार-पार-गिरणा व पार-गोदावरी या राज्यांतर्गत नदीजोड योजनेचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणेचे काम अनुक्रमे वॅपकाँस लि. (केंद्र शासन अंगीकृत) व खाजगी अभिकरणामार्फत प्रगतीत आहे. महाराष्ट्राच्या हद्दीतील पाण्यावर महाराष्ट्राचा संपूर्ण हक्क असून त्यानुसारच संपूर्ण पाण्याचे नियोजन प्रस्तावित आहे.

मांजरा-गोदावरी नदी जोड प्रकल्पाची पाणी उपलब्धता तपासलेनंतर व त्याचा समावेश गोदावरी जल आराखड्यात झालेनंतर पाणी तंटा लवादाचे अधीन राहून पुढील कार्यवाही करणे शक्य आहे.

मराठवाडा प्रदेशात इतर नदी खोऱ्यातील पाणी वळविणेकरीता प्रस्तावित नदी वळण योजनांचा अहवाल तयार करणेकरीता गठित अभ्यास गटास दि. ३१.१२.२०१८ पर्यंत मुदतवाढ देणेत आली असून अहवाल अपेक्षित आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

बागलाण (जि.नाशिक) तालुक्यातील हरणबारी उजवा कालवाच्या पुढे सातमानेपर्यंत व केळझर वाढीव कालवा क्र. ८ मुळाणे ते वायगांव पर्यंतच्या कामाचे सर्वेक्षण सुरु करणेबाबत

(४१) १२८१३२ (०७-१२-२०१८). श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी बागलाण विधानसभा (जि.नाशिक) मतदारसंघातील ८० टक्के गावे अवर्षण प्रवण असल्याने शेती सिंचनाच्या व पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्नाने गंभीर स्वरूप धारण करित असल्याने हरणबारी उजवा कालवा २५ कि.मी च्या पुढे सातमाने पर्यंत व केळझर वाढीव कालवा क्र. ८ मुळाणे ते वायगांव पर्यंतच्या कामाचे सर्वेक्षण त्वरीत सुरु करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा. जलसंधारण मंत्री यांना माहे जून, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदानानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२४-०४-२०१९) : (१) होय.

(२) जलसंपदा विभाग पत्र क्र.२०१६ / १०५/२०१६/जसंनि,दि.३०.०८.२०१८ अन्वये जलसंधारण विभागामार्फत प्रगतीत साल्हेर-१ वळण योजनेतून १४.३६ दलघफु पाणी केळझर चारी क्र.८ करीता तसेच साल्हेर-२ व वाघंबा वळण योजनेतून एकूण ३८.६६ दलघफू पाणी हरणबारी वाढीव उजवा कालव्या करीता आरक्षित करणेबाबत जलसंधारण विभागाच्या सहमतीच्या अधीन राहून मान्यता दिली आहे.

उपरोक्त मान्यतेनुसार तापी पाटबंधारे विकास महामंडळाकडून प्राप्त सर्वेक्षण अंदाजपत्रकाच्या दोन प्रशासकीय मान्यता प्रस्तावाबाबत अनुक्रमे जलसंपदा विभाग, शासन पत्र क्र.प्रमा-२०१८/(४६७/१८)/सिंच्य (कामे),दि.१४.१२.२०१८ व जलसंपदा विभाग, शासन पत्र क्र.प्रमा-२०१८/(४६८/१८)/सिंच्य (कामे), दि.१४.१२.२०१८ अन्वये पुढील कार्यवाहीबाबत निर्देश दिलेले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेतर्गत मजुरांना
रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत

(४२) १२८४९१ (३०-११-२०१८). श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेअंतर्गत मजूरांची संख्या कमी होत असल्याचे दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनेक मजूर हे ऊसतोड व अन्य कामांवर मजुरीसाठी शेजारील जिल्ह्यात व लगतच्या राज्यात जात असल्याने रोहयोची कामे बंद होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार मजूरांना रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२७-०३-२०१९) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

दरवर्षी पावसाळी हंगामात तसेच, शेतात कापणीची कामे सुरु असतांना जास्तीत जास्त मजूर शेतीच्या कामात व्यस्त असतात. त्यामुळे महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या कामावर मजूरांची उपस्थिती तुलनात्मक दृष्ट्या कमी असते.

ऊस तोडणीचे काम विशिष्ट कालावधीत होत असल्याने महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या कामावर त्या कालावधीमध्ये त्यांची उपस्थिती कमी असते. हंगामी काळ वगळता इतर वेळी महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतील कामांवर नियमित मजूर उपस्थिती दर्शवितात.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शहापूर (जि.ठाणे) येथे प्रशासकीय इमारतीच्या जागेचे हस्तांतरण करणेबाबत

(४३) १२८७६५ (०५-१२-२०१८). श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगांदा), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यासाठी प्रशासकीय इमारत बांधण्याकरिता सन २००९ मध्ये मंजूरी देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त जागा जलसंपदा विभागाकडे असून ही जागा या विभागाने महसूल विभागाकडे अद्यापही हस्तांतरित केली नसून उक्त जागा महसूल विभागाकडे हस्तांतरित करणेबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.जलसंपदा मंत्री यांचेकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) सचिव (ज.सं.) व सचिव (आदिवासी विभाग) यांचे दि. २३/१०/२००९मधील बैठकीमध्ये शहापूर (जि. ठाणे) येथे वस्तीगृह बांधणेकरीता विनावापर असलेली २ हे. जमिन आदिवासी विभागास हस्तांतरीत करणेचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

(२) होय. मा.पांडुरंग महादु बरोरा, विधान सभा सदस्य, शहापूर यांनी दिनांक २९/२/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये उक्त जागा महसूल विभागास हस्तांतरीत करण्याबाबत मा.मंत्री (जलसंपदा) यांच्याकडे मागणी केली आहे.

(३) गोठेघर, शहापूर येथील विनावापर असलेली १.२३.०० हे. जागा महामंडळाच्या मालकीची आहे. सदर जमीन हस्तांतर प्रस्तावास, नियामक मंडळाची मान्यता घेणेबाबतचा प्रस्ताव महामंडळाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रेणापूर,लातूर व औसा (जि.लातूर) तालुक्यातील शेत व पाणंद रस्त्यांना मंजूरी देण्याबाबत

(४४) १३०७५५ (३०-११-२०१८). श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रेणापूर, लातूर व औसा (जि.लातूर) या तालुक्यातील चीखुर्डा, कामखेडा,कोरंगळा आदी गावातील शेत रस्ते व पाणंद रस्त्यांना पालकमंत्री शेत/पाणंद रस्ते योजनेंतर्गत मंजूरी देण्याबाबत लातूर ग्रामीण स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी, लातूर व उपविभागीय अधिकारी, लातूर यांच्याकडे माहे जून, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान सातत्याने निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच लातूर जिल्ह्यातील किती शेत व पाणंद रस्त्यांना या योजनेंतर्गत मंजूरी देण्यात आलेली आहे.

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०४-०४-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

मा.स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या दि.०५/६/२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये लातूर तालुक्यातील मौजे आकरवाई-चीखुर्डा शिव रस्त्यावरील चीखुर्डा फाटा ते झिपरे यांच्या शेतापर्यंतच्या रस्त्याचे मातीकाम व खडीकरण-मजबुतीकरण कामास त्यांच्या आमदार स्थानिक विकास निधी २०१८-१९ अंतर्गत रु.५.०० लक्ष प्रदान करणेबाबतचे निवेदनाच्या अनुषंगाने अंदाजपत्रक सादर करण्यासाठी सा.बां.विभाग,लातूर यांना कळविण्यात आले आहे.

(२) रेणापूर तालुक्यातील कामखेडा ते घनसरगांव शिवरस्ता, रेणापूर रस्ता ते टाकळगांव जोडरस्ता व कामखेडा ते तळेगांव या रस्त्यांचे काम पालकमंत्री शेत/पाणंद रस्ते योजनेंतर्गत करण्याचे योजिले आहे. त्यानुसार तालुकास्तरीय समितीकडून प्राप्त भाग-ब अंतर्गत लातूर जिल्ह्यातील १७ रस्त्यांच्या कामांना मंजूरी देण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्याचा जल आराखडा मान्यतेसाठी प्रलंबित असल्याने नवीन
धरण बांधकामास लागत असलेला विलंब**

(४५) १३०८०२ (०६-१२-२०१८). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याचा जल आराखडा मान्यतेसाठी प्रलंबित असल्याने नवीन धरण बांधता येणार नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्याच्या एकात्मिक जल आराखड्याला अंतिम मान्यता कधीपर्यंत मिळणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०३-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ च्या कलम ११(च) नुसार नवीन प्रकल्पाबाबतचे प्रस्ताव हे एकात्मिक राज्य जलसंपत्ती आराखड्याशी सुसंगत असणे आवश्यक आहे.

(२) गोदावरी खो-याच्या एकात्मिक राज्य जलआराखड्यास मा. मुख्यमंत्री, यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य जल परिषदेच्या दि. ३०/११/२०१७ च्या ४ थ्या बैठकीत मंजूरी देण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे कृष्णा खोरे, तापी खोरे, नर्मदा खोरे, कोकण पश्चिमवाहिनी नदी खोरे आणि महानदी खोरे यांच्या एकात्मिक राज्य जल आराखड्यांना मा.मुख्यमंत्री, यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य जल परिषदेच्या दिनांक २२.६.२०१८ च्या पाचव्या बैठकीत मंजूरी देण्यात आली आहे.

संपूर्ण राज्याच्या एकात्मिक राज्य जल आराखड्यास दिनांक १७ नोव्हेंबर २०१८ च्या राज्य जल मंडळाच्या १५ व्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे व सदर आराखड्यास राज्य जल परिषदेची मान्यता घेण्याची कार्यवाही प्रगती पथावर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात पाणी साठा कमी झाल्याबाबत

(४६) १३१५०२ (०७-१२-२०१८). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात असलेली धरणे आणि लहान-मोठ्या तीन हजार २६६ पाणी प्रकल्पांमध्ये अवघे ६४ टक्के पाणीसाठा शिल्लक असल्याचे दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्यात निर्माण होणाऱ्या पाणी टंचाईवर मात करण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०४-२०१९) : (१) होय.

राज्यातील मोठे मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पांमध्ये दि. १५ऑक्टोबर, २०१८ रोजी सरासरी ६३.१९ टक्के उपयुक्त पाणीसाठा होता.

(२) दर वर्षी दिनांक १५ ऑक्टोबर रोजी म्हणजेच पावसाळा संपत असतानाच जलाशयात उपलब्ध असलेल्या उपयुक्त पाणीसाठ्याचे पिण्याचे पाणी, कृषी सिंचन व औद्योगिक पाणीपुरवठा करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे नियोजन करण्यात येते.

१. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१८/(५११/२०१८)/सिंच्य (धो), दि. ०१/१२/२०१८ अन्वये जलाशयातील पाणीसाठ्याचे पिण्यासाठी, औद्योगिक व कृषी वापराकरीता नियोजन करण्यात येते.

२. शासन निर्णय क्र. कासस-२०१५प्र.क्र. १६२/२०१५ सिंच्य (म) दि. १८/३/२०१६ अन्वये सिंचन प्रकल्पावरील कालवे सल्लागार समित्यांकडून कृषी सिंचनासाठीच्या पाण्याचे नियोजन केले जाते.

३. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१७/ (३१८/२०१७) सिंच्य (धो), दि. १२/१२/२०१८ अन्वये पाण्याचे नियोजनाप्रमाणे अंमलबजावणी व्हावी तसेच पाण्याचा अनधिकृत उपसा होऊ नये यासाठी आवश्यक कार्यवाही करण्याबाबत जिल्हाधिकारी यांना सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ओबीसी समाजाचा घरकुलाचा कोटा वाढवून देण्याबाबत

(४७) १३१८१७ (३०-११-२०१८). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ओबीसी वगळता मागास प्रवर्गातील इतर घटकांना मोठ्या प्रमाणात घरकुलाचे लाभ देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात ५५% हून अधिक सर्वाधिक लोकसंख्येने असणाऱ्या ओबीसी समाजाला अत्यल्प प्रमाणात घरकुलाचा कोटा निश्चित करण्यात आलेला असल्याने ओबीसी समाजामध्ये असंतोष निर्माण झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील ओबीसी समाजाचा घरकुलाचा कोटा वाढवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (३०-०३-२०१९) : (१) व (२) विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासवर्ग प्रवर्ग कल्याण विभागामार्फत विमुक्त जाती व भटक्या जमाती या प्रवर्गातील कुटुंबाना घर बांधणीसाठी दिनांक २४ जानेवारी, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना राज्यात सुरु करण्यात आली आहे. सदर योजनेतून इतर मागासवर्गातील कुटुंबाना घर बांधणीसाठी कोणताही लाभ अनुज्ञेय नाही.
(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात अनेक विजाभज इमाप्र विभागांतर्गत येणाऱ्या आश्रम शाळांचे शिक्षक व शिक्षकत्तेर तुकडी वाढीचे प्रस्ताव प्रलंबीत असल्याबाबत

(४८) १३१९४३ (०४-१२-२०१८). श्री.संजय शिरसाट (औरंगाबाद पश्चिम) : सन्माननीय विमुक्त जाती/भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग आणि विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यत मोठ्या प्रमाणात आश्रमशाळा असून सदर आश्रमशाळेमध्ये अनेक वर्षांपासून शिक्षक कार्यरत आहेत कार्यरत शिक्षकांच्या तुकडीवाढीचे प्रस्ताव, संचालक विजाभज,इमाव व विमाप्र कल्याण महाराष्ट्र राज्य पुणे यांच्यामार्फत शासनाला सादर करण्यात येतात सदर प्रस्ताव मंजूरीअभावी पडून असून त्यांच्यावर तात्काळ निर्णय घेतले जात नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आश्रमशाळेस आठवीच्या तुकडीवाढीचा प्रस्ताव प्रलंबीत ठेवून त्यावर अद्यापपर्यंत कोणतीच कार्यवाही न केल्याने सदर शिक्षकास नोकरीपासून वंचित रहावे लागत आहे,हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरचा प्रस्तावास विलंब करणाऱ्या कर्मचारी व अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्यासह आश्रमशाळेत आठवीच्या तुकडीवाढीच्या प्रस्तावास तात्काळ मान्यता मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२०-०३-२०१९) : (१), (२), (३) व (४) राज्यातील विजाभज प्रवर्गांच्या आश्रमशाळांना इयत्ता ८ वी चा वर्ग देण्याबाबत प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. सदरहू प्रस्ताव मान्यतेकरीता वित्त विभागास सादर केला असता वित्त विभागाने काही मुद्दे उपस्थित केले आहेत. वित्त विभागाने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांच्या अनुषंगाने संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे तसेच क्षेत्रीय स्तरावरून माहिती मागविण्यात आली आहे. सदरहू माहिती प्राप्त होताच ती तपासून प्रस्ताव वित्त विभागाच्या मान्यतेकरीता सादर करण्यात येईल.

**सांगली जिल्हयातील ताकारी उपसा-सिंचन योजनेतील वांगी विभागातील
अधिकारी-कर्मचा-याची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(४९) १३३१९२ (०७-१२-२०१८). श्री.विश्वजित कदम (पलूस कडेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्हयातील ताकारी उपसा-सिंचन योजनेच्या वांगी उपविभागाचे कामकाज एकाच अधिका-यावर सुरु असल्याने सदरील कामांवर मोठा परिणाम होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चार शाखा अभियंता, स्थापत्य अभियांत्रिकी सहाय्यक, कालवा निरीक्षक, मोजणीदार, दप्तर कारकून अशी जवळ-जवळ १०० कर्मचा-यांची आवश्यकता असून सदरील रिक्त पदे आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरील रिक्त पदे तातडीने भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०२-०४-२०१९) : (१) ताकारी उपसा सिंचन व्यवस्थापन उपविभाग क्र.१, वांगी या उपविभागात सहाय्यक अभियंता श्रेणी-१ संवर्गातील एक पद मंजूर असून सदर पदावर अधिकारी कार्यरत आहेत. कनिष्ठ अभियंता/शाखा अभियंता/सहाय्यक अभियंता श्रेणी-२ संवर्गातील काही पदे रिक्त असल्याने सिंचन व्यवस्थापनाची कामे बाह्य अभिकरणामार्फत करून घेण्यात येत आहेत.

(२) व (३) ताकारी उपसा सिंचन व्यवस्थापन उपविभाग क्र.१, वांगी या उपविभागात एकूण मंजूर १८ पदांपैकी ८ पदे कार्यरत आहेत व १० पदे रिक्त आहेत. सदर उपविभागांतर्गत ४ सिंचन शाखांची नव्याने निर्मिती करण्यात आलेली आहे.

वित्त विभाग, शासन निर्णय, दि.२५.०५.२०१७ नुसार स्थापत्य अभियांत्रिकी संवर्गासंदर्भात विभागाचा आकृतिबंध अंतिम होत नाही तोपर्यंत नवीन पदनिर्मिती/पदभरती करता येत नाही. मात्र कनिष्ठ अभियंता(स्थापत्य) व सहाय्यक अभियंता श्रेणी-२(स्थापत्य) ही पदे मेगा भरतीद्वारे भरण्याबाबत सध्या कार्यवाही सुरु आहे. त्यानुसार सदर रिक्त पदे भरण्यात येतील.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उध्व पैनगंगा प्रकल्प कार्यालयाची उमरखेड येथे स्थलांतरण करणेबाबत

(५०) १३३५१८ (०७-१२-२०१८). श्री.राजेंद्र नजरधने (उमरखेड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इसापूर (ता.उमरखेड, जि.यवतमाळ) धरणाच्या डाव्या कालव्याचे अपूर्ण काम तात्काळ पूर्ण होण्यासाठी उध्व पैनगंगा प्रकल्प कार्यालयाचे विभाग क्र.५ हदगांव, जि.नांदेड येथून उमरखेड येथे स्थलांतरण करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे दिनांक

२३ मार्च, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०१-०३-२०१९) : (१) होय.

(२) व (३) दिनांक १० जानेवारी, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये कार्यकारी अभियंता, उर्ध्व
पैनगंगा प्रकल्प विभाग क्र. ५, हदगांव या कार्यालयांतर्गत पुरेसा कार्यभार शिल्लक नसल्याने,
हे विभागीय कार्यालय अंतर्गतच्या ५ उपविभागीय कार्यालयांसह बंद करण्यात आले होते.
तथापि, प्रशासकीय कारणास्तव दिनांक ११ जानेवारी, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये सदर
कार्यालय बंद करण्याच्या कार्यवाहीस पुढील आदेशापर्यंत स्थगिती देण्यात आली आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

जितेंद्र भोळे
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.